

Vestre Toten kommune
Postboks 84
2831 Raufoss
post@vestre-toten.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

10.06.23

Kommuneplan for Vestre Toten kommune, høringsuttalelse

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlaug og Bygdeungdomslaget.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

Stortinget strammet i juni 2021 inn det nasjonale jordvernmålet. Maksimalt 3000 dekar dyrket mark skal nå omdisponeres årlig, mens målet tidligere lå på maksimalt 4000 dekar. Omdisponeringen skal dermed ned med en firedel. Kommunene har en sentral rolle i oppfølgingen av strategien. Denne kraftige innstramningen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, samt for overordnede kommunale og regionale planverk.

Dette fordrer en klar endring av praksis, noe regjeringen også har gitt kommunene tydelige meldinger om:

- Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FN's bærekraftsmål.
- I felles brev fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet 23. mars i år oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier, og til å vedta egne nullvisjoner for omdisponering av dyrket mark.

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Naturvernforbundet

Vi synes det er positivt at Vestre Toten legger FNs bærekraftsmål til grunn for sitt planarbeid, dette tilsier nettopp en skjerpet vektlegging av jordvern.

Vi har sett på deres forslag til Kommuneplanen 2023-2035, der dere har tatt inn følgende punkt om jordvern.

«Kommunen har store produktive arealer til landbruk og skogbruk. For å bidra til å sikre matproduksjonen og bidra til å opprettholde nasjonale mål for jordvern skal Vestre Toten forvalte sine arealer på en bærekraftig måte»

Det er fint at dere har tatt inn dette i deres plan, men vi mener at det bør utvides til å ta med et avsnitt om at prioriteringer og mål for nye arealer til boligbygging, næringsbygg og fritidsbebyggelse ikke skal legges på dyrket mark. Vi oppfordrer Vestre Toten kommunen til å legge inn en nullvisjon om omdisponering av dyrket mark. Dere nevner at kommunen har et aktivt produksjonsjordbruk og dere har da et veldig viktig ansvar for å ta vare på dette.

Vi ser også at dere i Kommuneplanens ros analyse skriver om utvidelse av **Hole kalkverk vest**, der planen alene berører over 300 mål dyrket mark, uten at kommunen har nemt jordvern med et ord i sin ros analyse av planen. Dette viser tydelig at kommunen ikke tenker jordvern i sitt plan arbeid. Statistikken viser også at Vestre Toten kommune trenger å stramme inn: De siste 15 årene har Vestre Toten alene omdisponert 153 dekar dyrket mark.

Vi vil også oppfordre til en løpende, systematisk oppfølging av planverket i form av internkontroll og statistikk, slik at en sikrer at målene om å ikke omdisponere dyrket mark, blir fulgt opp i praksis.

Oppsummering:

Ved å følge opp innspillene fra Jordvernalliansen og de gode målsetningene som er nedfelt i strategier, vil Vestre Toten kommune kunne ta avgjørende grep for matjorda – og dermed en vesentlig del av selve eksistensgrunnlaget for kommende generasjoner.

Vi stiller gjerne dersom det skulle være behov for dialog om jordvernemaet i det videre planarbeidet, eller for å fremme jordvernet når planene er vedtatt.

Vi ønsker lykke til videre med planarbeidet – med oppfordring til å vedta en nullvisjon for omdisponering, og med mål om å unngå å omdisponere dyrket mark.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET

HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD

2322 RIDABU

TLF: 62 55 53 10

EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO

NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr Odd Erik Kokkin
Innlandet Bondelag LO i Innlandet

Stephan Viehmann
Naturvernforbundet i Innlandet

Lars Arne Mjørlund
Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET